

VERZOEKSCHRIFT TOT HOGER BEROEP

Aan het Hof van beroep te Brussel,
Mevrouw / Mijnheer de Eerste Voorzitter,
Dames en Heren Voorzitters en Raadsheren,

Poelaertplein 1
1000 Brussel

Geeft met eerbied te kennen:

I. DATUM

Heden, 16 november 2023.

II. BESTREDEN BESLISSING

Appellant stelt hierbij hoger beroep in tegen het vonnis op tegenspraak gewezen door de Nederlandstalige ondernemingsrechtbank Brussel op 11 oktober 2023 in de zaak aldaar gekend onder het A.R. nr. A/22/01759.

III. PARTIJEN IN DE PROCEDURE IN HOGER BEROEP

A. APPELLANT

De heer **Jaak VAN DER GUCHT**, bankier, wonende te Dries 39, 9420 Erpe-Mere,

*Oorspronkelijk eiser,
Thans appellant,*

Hierna "appellant" "of Van Der Gucht".

Hebbende als raadslieden mr. Erik Monard en mr. Kim Swerts, advocaten voor de advocatenvennootschap Monard Law, kantoorhoudende te 3500 Hasselt, Gouverneur Roppesingel 131.

B. GEÏNTIMEERDE

De naamloze vennootschap **NATIONALE BANK VAN BELGIË**, met maatschappelijke zetel te 1000 Brussel, De Berlaimontlaan 14 en ingeschreven in de Kruispuntbank der Ondernemingen onder het nummer 0203.201.340,

*Oorspronkelijk verweester,
Thans geïntimeerde,*

Hierna "geïntimeerde" of "Nationale Bank" of "NBB".

Hebbende als raadslieden mr. Johan Verbist en mr. Sven Sobrie, advocaten met kantoor te 2000 Antwerpen, Amerikalei 187/302 en mr. Jan Meyers, advocaat met kantoor te 1040 Brussel, Wetstraat 57.

De verzoeker vraagt de griffier dit verzoekschrift aan de hierboven vermelde geïntimeerde ter kennis te brengen bij gerechtsbrief uiterlijk de eerste werkdag nadat het is ingediend. Dit overeenkomstig artikel 1056, 2° Ger.W. met aanmaning om te verschijnen op de hieronder vermelde plaats en datum.

IV. RECHTSMACHT IN HOGER BEROEP

Hof van Beroep te Brussel.

V. PLAATS VAN VERSCHIJNING

Aard van de zaak: Vennootschappen – Geschil met betrekking tot een beslissing van de algemene vergadering.

Code van de zaak: A.16.a

Plaats: de 8^e kamer, zaal 0.22, van het Hof van Beroep te Brussel, Poelaertplein 1, 1000 Brussel.

VI. DATUM VAN VERSCHIJNING EN VERKLARING VAN VERSCHIJNING

Op 11 december 2023, om 9u00.

Waarop geïntimeerde verklaring van verschijning (art 1061 Ger. W.) zal dienen te doen.

VII. GRIEVEN

A. RELEVANTE FEITEN EN PROCEDUREVOORGAANDEN

1.1. VOORSTELLING VAN DE PARTIJEN

1. Appellant is aandeelhouder van de nv Nationale Bank van België (hierna afgekort NBB) sedert minstens 2018 en bezit op heden 85 (**stuk 1**) aandelen in deze vennootschap.

Geïntimeerde is de Nationale Bank van België en werd in 1850 opgericht in de vorm van een naamloze vennootschap.

2. De oprichting gebeurde met louter privékapitaal (25 miljoen Belgische franken). Pas in 1948, nadat de bank 98 jaar in private handen was, en evenzeer de functie van de NBB vervulde, is de Belgische Staat toegetreden tot het kapitaal van de vennootschap. Dit gebeurde via de wet van 28 juli 1948 houdende wijziging van de organieke wet der Nationale Bank van België.¹ In de periode voordien wenste de overheid de betreffende risico's niet te lopen en koos zij ervoor deze bij private aandeelhouders te laten².

Daarvoor werd het bestaande kapitaal - dat op dat moment 200.000.000 Belgische franken bedroeg, vertegenwoordigd door 200.000 aandelen - verdubbeld tot 400.000.000 Belgische franken door uitgifte van 200.000 nieuwe aandelen waarop door de Belgische Staat werd ingetekend à pari van de nominale waarde, zodat zij 50% van de aandelen in bezit verwierf (cf.

¹ BS 29 juli 1948, 6.147.

² Bespreking Kamer, Rapport Luk Van Biesen, pagina 6, ontwerp 26.2.2009: "De beursgenoteerde NV Nationale Bank van België is een vennootschap die voor 100% werd opgericht met privé-kapitaal op 5 mei 1850. Dit was een politieke beslissing van de regering die het interessanter vond de Belgische centrale bank te laten financieren met het geld van de privé-sector dan met de begroting. Men zette een risicovolle onderneming op met privé-kapitaal zonder dat er fondsen van de Staat bedreigd werden."

artikel 4 van de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België³, hierna verkort Organieke wet). En de overige 50% was in handen van andere aandeelhouders (hierna “andere aandeelhouders” genoemd). Deels historische aandeelhouders, deels nieuwe die aandelen verworven hebben via aankoop op de beurs te Brussel, waar de Nationale Bank van België van het publiek gelden aantrekt.

3. De NBB neemt in het Belgische financieel stelsel een bijzondere plaats in. Het is enerzijds de Nationale Bank van België, maar anderzijds ook een naamloze vennootschap die beursgenoteerd is. Dit impliceert dat zij deels ook aan de bijzondere wetgeving ten gevolge van de beursnotering onderworpen is.

De bepalingen betreffende de naamloze vennootschappen zijn op haar van toepassing, behoudens de uitzonderingen die geregeld worden door bijzondere wetgeving waaronder de Organieke wet (cf. artikel 2 Organieke wet).⁴

4. De NBB kent een bijzondere orgaanstructuur die deels afwijkt van een normaal organigram in een naamloze vennootschap. Kenmerkend voor de NBB is de noodzaak van haar financiële en operationele onafhankelijkheid ten aanzien van de overheid. Deze wordt zowel nationaal als Europees gewaarborgd (zie bijdrage van de NBB “Financiële onafhankelijkheid en opdrachten van algemeen belang”, webpagina van de NBB, www.nbb.be/nl/faq - **stuk 2**).

De organen van de NBB bestaan uit de Gouverneur, het Directiecomité, de Regentenraad, de Sanctiecommissie en het Afwikkelingscollege (art. 17 Organieke wet). De algemene vergadering van aandeelhouders wordt niet beschouwd als een orgaan van de Nationale Bank. De taak die normaal toebedeeld is aan de algemene vergadering van aandeelhouders, wordt bij geïntimeerde uitgeoefend door de Regentenraad.

Dit orgaan illustreert onder meer de *overheidscontrole* en de politieke verwevenheid.

De Regentenraad is samengesteld uit de gouverneur, de directeurs en veertien regenten⁵ (art. 20.1 Organieke wet). De gouverneur wordt door de Koning benoemd, voor een hernieuwbare termijn van vijf jaar (art. 23.1 Organieke wet). De andere leden van het Directiecomité worden ook door de Koning benoemd op de voordracht van de Regentenraad voor een hernieuwbare termijn van zes jaar (art. 23.2 Organieke wet).

De Regenten worden gekozen door de algemene vergadering voor een hernieuwbare termijn van drie jaar (art. 23.2 Organieke wet). In meerderheid worden zij gekozen op voordracht van de Minister van Financiën (art. 23.3 Organieke wet).

De algemene vergadering en de Regentenraad worden gecontroleerd door de Belgische Staat, die met haar participatie een feitelijke meerderheid heeft en aldus controle. Dit vloeit voort uit het gegeven dat de 50% van de andere aandeelhouders niet gegroepeerd is of kan zijn omwille van de beursnotering. Eenzelfde controle blijkt uit het beschreven benoemingssysteem op voordracht van de Belgische Staat.⁶

Het is deze Regentenraad, die de emanatie is van de Belgische Staat, die de uitgavenbegroting alsook de jaarrekening goedkeurt en definitief de winst verdeelt op voorstel van het Directiecomité

³ BS 28 maart 1998, 9.377.

⁴ Zie eveneens artikel 141, §1 van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten (BS 4 september 2002), dat de toepasselijkheid van de vennootschapswetgeving herbevestigt en de uitzonderingen hierop libelleert.

⁵ Voor de boekjaren 2018 en 2019 waren dit nog 10 regenten. Vanaf het boekjaar 2020 zijn dit 14 regenten (artikel 5, 1° van de wet van 2 mei 2019 houdende diverse financiële bepalingen, BS 21 mei 2019 (in werking getreden op 18 mei 2020 – art. 22).

⁶ Vergelijk artikel 11 van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen (WVV) in verband met controle over een vennootschap.

(artikel 20 van de Organieke wet). Dit betekent dat de winstverdeling binnen de NBB gebeurt zonder tussenkomst van de aandeelhouders, terwijl deze beslissing in andere naamloze vennootschappen net een prerogatief bij uitstek is van de algemene vergadering van aandeelhouders.⁷

1.2. Schets van het geschil

5. Artikel 32 van de Organieke wet reikt een officiële handleiding aan voor de verdeling van de winsten van de NBB.

De verdeling van de winst zou moeten voldoen aan volgend minimaal schema:

- “1° een eerste dividend van 6 % van het kapitaal wordt toegekend aan de aandeelhouders;*
- 2° van het excedent wordt een bedrag voorgesteld door het Directiecomité en vastgesteld door de Regentenraad, in alle onafhankelijkheid, toegekend aan het reservefonds of aan de beschikbare reserve;*
- 3° van het tweede overschot wordt aan de aandeelhouders een tweede dividend toegekend, vastgesteld door de Regentenraad, ten belope van minimaal 50 % van de netto-opbrengst van de activa die de tegenpost vormen van het reservefonds en de beschikbare reserve;*
- 4° het saldo wordt toegekend aan de Staat; het is vrijgesteld van vennootschapsbelasting”.*

Dit betekent geherformuleerd in vier stappen:

- 1° Dat de aandeelhouders recht hebben op een eerste dividend van 6% van het kapitaal.
- 2° Een toevoeging van een deel van de winst aan de reserves van de NBB.
- 3° Vaststelling door de Regentenraad van een tweede dividend waarvan een wettelijk minimum is vastgesteld, maar geen maximum.**
- 4° Het saldo van de winst gaat naar de Belgische Staat.

Door een samenspel van stappen 3° en 4° in de berekening, beslist dus de Regentenraad, emanatie van de Belgische Staat, over de verdeling van de winst tussen de Belgische Staat, aandeelhouder voor 50% enerzijds en de andere aandeelhouders ten belope van 50% anderzijds.

6. Deze versie van artikel 32 van de Organieke wet geldt sinds 1 januari 2009 toen de wetwijziging door de wet van 3 april 2009⁸ in werking trad.

Vóór 1 januari 2009 gebeurde de winstverdeling door toewijzing van enig “saldo aan de Belgische Staat”, maar volgens een forfait en zonder vergelijkbare appreciatie door de Regentenraad.

De wettelijke regeling bepaalde minimumvoorschriften met het oog op het bepalen van de dividenden voor de aandeelhouders enerzijds en de vaststelling van de reserves ten behoeve van

⁷ De Belgische Staat heeft duidelijk de macht gelegd bij dit orgaan met miskenning van de rechten van de 50 % private aandeelhouders als dusdanig. Dit is geenszins het geval bij de andere Europese centrale banken waar de aandeelhouders (in feite meestal één aandeelhouder, nl. de respectievelijke Staat) deze bevoegdheden behouden.

⁸ Zie de artikelen 2 en 3 wet 3 april 2009 tot wijziging van de financiële bepalingen van de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België, BS 28 april 2009.

de Nationale Bank anderzijds. Voor zover de Staat een hogere vergoeding bekwam dan de andere aandeelhouders was dit het gevolg van een “quid pro quo” (*seigneurie*-vergoeding⁹).

De toekenning van het saldo gebeurde voorheen dus “aan de reserve”, derhalve in het belang van de vennootschap en met respect van de principiële gelijkheid van de aandeelhouders. Dit basisprincipe is verankerd in artikel 4 van de Statuten van de NBB: “Elk aandeel geeft recht op een evenredig en gelijk deel in de eigendom van het maatschappelijk vermogen en in de verdeling van de winsten”.

7. Waar een afwijking van de gelijke verdeling tussen de Belgische Staat en de andere aandeelhouders voorheen omwille van het systeem automatisch gesubstantieerd en gemotiveerd was, heeft nu de Regentenraad de mogelijkheid een groter deel van de winst aan de Belgische (soevereine) Staat toe te kennen, met uitzondering van wat het aan de Regentenraad behaagt, om aan de aandeelhouders toe te kennen. Dit ongeacht de vergoeding, die de NBB voor het verstrekken van haar diensten sowieso in rekening brengt. Dit mits motivering. En daar wringt het schoentje.

Waar de eerste stap (cf. artikel 32, 1° van de Organieke wet) een criterium bepaalt voor de (stapsgewijze) verdeling van de winsten, geldt dit niet voor de tweede, derde en de vierde stap in deze verdeling.

De Regentenraad mag op *discretionaire wijze*¹⁰ het bedrag bepalen dat wordt toegekend aan de reserves (2de stap), evenals de toekenning van een tweede dividend aan de aandeelhouders (3de stap) en dus ook het saldo (vierde stap). En daarover gaat het hier.

De wet legt wel een wettelijke ondergrens vast voor het tweede dividend (de derde stap), nl. toekenning aan de aandeelhouders van minimaal de helft van de opbrengst van de activa die de tegenpost vormen van het geheel van de voorheen gerealiseerde winst (verder genoemd “de statutaire portefeuille”, maar bevat verder geen bovengrens.

Er is een marge voor de Regentenraad om het tweede dividend autonoom – en zonder enig consult van de aandeelhouder – vast te stellen tussen 50% van de opbrengst van de zgn. statutaire portefeuille en 100% van de winst die overblijft na de eerste stap en de toekenning van het gedeelte van de winst aan de reserves van bank. Zij besliste eenmalig – aldus vastgesteld op 22 juli 2009 - tot een zogenaamd “dividendbeleid”, waarbij zij haar macht aanwendt om de omvang van het tweede dividend vast te stellen op 50% van de winst van de statutaire portefeuille¹¹. Aldus op het absoluut minimum van 50, terwijl de wetgever een marge heeft gecreëerd van 50% van de opbrengst van de statutaire portefeuille tot 100% van het saldo van de niet in de eerste en tweede stap toegekende winst.

Dit beleid werd vastgesteld 14 jaar geleden, en beperkt aangepast op 23.03.2016, gelet op “de periode van onconventionele monetaire maatregelen¹²”. Het voortduren van deze praktijk van geïntimeerde is vanzelfsprekend totaal onredelijk en onwaarschijnlijk, vermits over de toekenning van dividenden jaarlijks moet worden beslist op basis van de jaarrekening van het relevant jaar en in functie van de evolutie van die resultaten en de risico's.

8. In de praktijk wordt vastgesteld dat de invulling van de winstverdeling door de Regentenraad van het aandeel van de winst van de Belgische Staat enerzijds en de andere aandeelhouders anderzijds op een willekeurige en niet gemotiveerde wijze plaatsvindt. Een tot de

⁹ Over dit begrip, zie *infra*.

¹⁰ Noch de wet, noch de voorbereidende werken geven een specifiek referentiekader voor de nadere invulling van deze criteria.

¹¹ Weliswaar met uitzondering van de meerwaarde, die occasioneel naar aanleiding van verkoop van vastgoed kennelijk uitsluitend wordt geïnspireerd door de opportunistische bedoeling om in de procedure de laattijdigheid van de vordering van appellant te ondersteunen, vermits over het dividend reeds een jaar voordien zou zijn beslist...

¹² De Regentenraad gaf hier enkel te kennen voortaan 50% van de winst te zullen reserveren voor de bank. Deze wijziging verhoogt niet het in 2009 vastgesteld minimum voor het 2de dividend.

verbeelding sprekende ongelijkheid die de redelijkheidstoets niet doorstaat. En daarover gaat het in huidige procedure.

De marge van de jaarwinsten waarover de Regentenraad van de wetgever mag beschikken nadat de belangen van de vennootschap werden verzekerd, bevindt zich tussen:

2018	€ 54.788.000,00 € 372.181.000,00	= € 317.393.000,00
2019	€ 48.428.000,00 € 412.026.000,00	= € 363.598.000,00
2020	€ 41.708.000,00 € 329.872.000,00	= € 288.164.000,00
2021	€ 54.616.000,00 € 177.096.000,00	= € 122.480.000,00

9. De *Afdeling Wetgeving van de Raad van State*¹³ - bij "spoed" geconsulteerd - heeft er in haar advies bij het wetsontwerp bij de wet van 3 april 2009 reeds op heeft gewezen dat het gevaar bestond dat de Belgische Staat op die manier een buitenmatig voordeel zou bekomen op de andere aandeelhouders.

De Raad drukt haar bezorgdheid uit over het vereiste van "adequate vergoeding" dus over "quid pro quo"

De Raad van State maande de wetgever aldus aan om zorgvuldig de keuze voor de vierde stap in de verdeling (het winstsaldo aan de Belgische Staat) te motiveren, aangezien de Raad - terecht - het risico inzag op de creatie van een buitenmatig voordeel aan de Belgische Staat ten opzichte van de andere aandeelhouders.

10. De wetgever stelt gerust en beklemtoont dat de "correcte vergoeding", met name seigneuriage de ratio is van de wet. De wetgever beklemtoont de gelijkheid tussen haar aandeelhouders enerzijds naast een verduidelijking van het "quid pro quo" als ratio legis anderzijds:

"(...) dat de nieuwe regel noch als doel, noch als gevolg heeft de Staat als aandeelhouder van de Nationale Bank anders te behandelen dan de andere aandeelhouders van de Nationale Bank. Het betreft niet de relatie tussen de Nationale Bank en de Staat als aandeelhouder, maar, zoals boven vermeld, de relatie tussen de Nationale Bank en de soevereine Staat die, in de uitoefening van haar prerogatieven, aan de Nationale Bank, als centrale bank van het land, het emissieprivilege inzake bankbiljetten heeft verleend. Het gaat er dus om, en slechts om, de Staat verlener, en aldus, de collectiviteit van burgers die hij vertegenwoordigt, de correcte vergoeding te verzekeren van aan de centrale bank verleende privilege, waarvan de uitoefening specifieke inkomsten genereert, seigneuriage genaamd". (eigen onderlijning)

¹³ De Raad van State mocht over een termijn van 5 dagen beschikken voor advies, op een ogenblik van politieke crisis gezien de regering ontslag had genomen. Advies RvS nr. 45.575/2 van 22 december 2008 bij het wetsontwerp tot wijziging van de financiële bepalingen van de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België, *Parl.St.* Kamer 2008-09, nr. 1793/001, 16 (**stuk 13**).

(Memorie van Toelichting bij het wetsontwerp, p. 6- **stuk 14**)¹⁴

De wetgever expliciteert en verheldert aldus dat de nieuwe regel “slechts” tot doel heeft om aan de Belgische Staat de **correcte** vergoeding voor het verleende emissieprivilegie, de zogenaamde *seigneurie* (*het muntloon*), te waarborgen.

11. De concrete uitwerking van de nieuwe wettelijke regeling door de Regentenraad houdt kennelijk geen rekening met de ratio legis van de wettelijke bepaling en laat een buitenmatige toekenning van winsten aan de Belgische Staat toe en dit ondanks de doelstelling door de wetgever zelf tot uiting gebracht en de duidelijke verwijzing door de Raad van State aan de wetgever.

12. Ter illustratieve titel kan verwezen worden naar het Ondernemingsverslag¹⁵ voor het boekjaar **2018 (stuk 3) waaruit** blijkt (pagina 127) dat de Regentenraad in zijn vergadering van 27 maart 2019 de jaarrekening en het jaarverslag van het boekjaar 2018 goedkeurde en het saldo van de winst, na vaststelling voor de reserves van de bank, voor dat boekjaar als volgt verdeelt: 3,7% (andere aandeelhouders) en 46,27% (Belgische Staat).

Deze tot de verbeelding sprekende ongelijkheid vloeit voort uit de willekeurige (en zonder enige rechtvaardiging) vaststelling van de verdeling van de winsten door de Regentenraad: de vaststelling van de omvang van de derde stap (2de dividend) is als een Siamese tweeling verbonden aan het “saldo aan de Staat” (4de stap). Het is bij deze willekeurige vaststelling van deze derde stap (2de dividend) dat zich het probleem situeert. De tweede stap, met name de toevoeging van een deel van de winsten aan de reserves van de NBB, wordt wel gesubstantieerd.

M.b.t. de winstverdeling leest men in het begeleidend jaarverslag (pagina 58-59) wat volgt:

“2.1.1.3 Winstverdeling

Een raming van de becijferbare risico's is het uitgangspunt voor de bepaling van het minimumbedrag van de reserves van de Bank. Alle financiële risico's van de Bank worden berekend volgens de value at risk / expected shortfall-methodologie, waarvoor de Bank zeer voorzichtige parameters hanteert op het gebied van probabiliteit en tijdshorizon.

De raming van de benedengrens van de risico's per einde 2018 geeft een bedrag in de orde van grootte van € 5,4 miljard.

Dit bedrag omvat de financiële risico's op:

- *de eigen effectenportefeuilles van de Bank in euro en in deviezen;*
- *de voor doeleinden van monetair beleid aangehouden effectenportefeuilles op de balans van de Bank, waarvoor ze alleen de risico's draagt;*
- *de krediettransacties en voor doeleinden van monetair beleid aangehouden effectenportefeuilles op de balans van alle NCB's van het Eurosysteem, waarvan het risico over deze NCB's wordt verdeeld (zie toelichtingen 5 en 7 van de toelichting bij de jaarrekeningen).*

Het risico bestaat dat de resultaten van de Bank onder druk zouden kunnen gezet worden omwille van het volume en de samenstelling van de balans, in het bijzonder door het Expanded Asset Purchase Programme. Bijgevolg houdt de Bank vast aan haar beleid om 50% van de winst van het boekjaar te reserveren zolang de periode van onconventionele monetaire maatregelen aanhoudt. Zodoende wordt een bedrag van € 372,8 miljoen toegevoegd aan de beschikbare reserve.

¹⁴ Memorie van Toelichting bij het wetsontwerp tot wijziging van de financiële bepalingen van de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België, *Parl. St.* Kamer 2008-09, nr. 1793/001, 6 (hierna afgekort Memorie van Toelichting)

¹⁵ Het jaarverslag en de jaarrekening van de NBB worden gebundeld in een Ondernemingsverslag gepubliceerd op de website van geïntimeerde (<https://www.nbb.be/nl/publicaties-en-onderzoek/jaarverslagen>). De Ondernemingsverslagen voor de boekjaren 2018, 2019, 2020 en 2021 werden respectievelijk gepubliceerd op 17 april 2019 (**stuk 3**), 15 april 2020 (**stuk 4**), 16 april 2021 (**stuk 5**) en 13 april 2022 (**stuk 6**).

Ingevolge de winstverdeling bedragen de buffers van de Bank € 6,2 miljard. Overigens is het resultaat van het boekjaar de eerste buffer voor het opvangen van mogelijke verliezen”.

Hierover gaat de betwisting in huidige procedure niet. De Regentenraad motiveert en substantieert de omvang van de reservering van een deel van de winst. Deze komt toe aan de vennootschap en dus aan de aandeelhouders.

Maar de derde stap, nl. de vaststelling van het tweede dividend wordt niet gesubstantieerd en gemotiveerd.

Aldus luidt de beslissing van de Regentenaard als volgt:

“Het dividendbeleid blijft ongewijzigd. Dit resulteert in een brutodividend van € 138,47 per aandeel, hetzij een verhoging met 8,5% ten opzichte van het boekjaar 2017. Krachtens de organieke wet van de Bank wordt het saldo van de winst toegewezen aan de Staat. Voor 2018 bedraagt dat € 317,4 miljoen.” (eigen onderstreping).

Er wordt geen motivatie wordt gegeven m.b.t. 2de dividend. Enkel wat hoger onderstreept is gaat over dit 2de dividend. Dit terwijl men redelijkerwijze mag verwachten dat er gedetailleerd, in functie van de resultaten en de risico's van het voorbije jaar, geïllustreerd wordt waarom het gedeelte van de winst van de statutaire portefeuille beperkt wordt tot 50%, terwijl de wetgever een marge heeft gegeven om te beslissen tot 60/70/80/90 en zelfs 100% van de statutaire portefeuille!

13. Een analoge wanverhouding in de winstverdeling doet zich voor in de boekjaren 2019, 2020 en 2021: voor boekjaar 2019 krijgen de 200.000 andere aandelen €122,57 x 200.000 = € 24.514.000,00 van de winst uitgekeerd als dividend. Van de totaal gerealiseerde winst van € 825.252.000,00 is dit **2,97 %**. Voor boekjaar 2020 is dit **3,20 %** en voor het boekjaar 2021 is dit **7,77%**.

Samengevat betekent dit een verhouding van de verdeling van de totaal uitgekeerde winst van de NBB in relatie tot haar aandeelhouders (andere aandeelhouders/ Belgische Staat)

- voor het boekjaar 2018: **3,71% / 46,29 %**
- voor het boekjaar 2019: **2,97% / 47,03%**
- voor het boekjaar 2020: **3,20% / 46,80%**
- voor het boekjaar 2021: **7,77% / 42,23 %**

14. Appellant heeft voorheen deze situatie, waarbij de Belgische Staat als wetgever vertrouwen geeft aan de Regentenraad – die zij zelf samenstelt - om bij de winstverdeling een preferente behandeling te voorzien voor zichzelf ten nadele van de andere aandeelhouders, reeds in vraag gesteld. In een procedure voor het Grondwettelijk Hof voerde verzoeker, samen met een aantal andere aandeelhouders van de NBB, aan dat het verschil in behandeling in de zin van de wet van 3 april 2009 tussen de Belgische Staat als publieke aandeelhouder en de andere aandeelhouders van de NBB strijdig zou zijn met het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel en het doorgevoerde onderscheid niet berust op een objectief, pertinent en evenredig criterium. Geïntimeerde tracht op manipulatieve wijze voor te houden dat huidige procedure “een tweede ronde” zou zijn, wel wetende dat huidige procedure niet gaat over het wettelijk kader maar wel over de invulling en toepassing van dit wettelijk kader.

In een arrest van 23 juni 2010 (GwH 23 juni 2010, nr. 74/2010, **stuk 7**) oordeelt het Grondwettelijk Hof dat het wettelijk stelsel *an sich* geen onevenredig onderscheid tussen de Belgische Staat en de andere aandeelhouders veroorzaakt.

Het weze benadrukt dat aan het Grondwettelijk Hof enkel de grondwettelijkheid van de nieuwe wet

van 2009 ter beoordeling werd voorgelegd, maar niet de concrete toepassing ervan, zodat uit dit arrest geen verdere conclusies kunnen worden getrokken ter beoordeling van de voorliggende rechtsvraag, met name de concrete toepassing van artikel 32 Organieke wet door de Regentenraad en dus de concrete beslissing tot winstverdeling.

15. De *concrete beslissing tot winstverdeling*, werd door verzoeker wél aangevochten in een procedure voor de Raad van State waarbij werd aangevoerd dat de voormelde beslissingen van de Regentenraad (voor de boekjaren 2018 en 2019) nietig dienen te worden verklaard wegens schending van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen (Formele Motiveringswet), het redelijkheidsbeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel en het materieel motiveringsbeginsel als beginselen van behoorlijk bestuur.

16. Bij arresten van 20 en 21 december 2021 (respectievelijk nrs. 252.483 en 252.492) (**stukken 9 en 10**) verklaarde de Raad van State zich *zonder rechtsmacht* om van de voormelde vordering van appellant kennis te nemen. Volgens de Raad van State gaat het om een vennootschapsrechtelijk geschil tussen de vennootschap en haar aandeelhouders, waarvoor de ondernemingsrechtbank – en dit krachtens de artikelen 574, 1°, van het Ger.W. *juncto* artikel 178, eerste lid, van het (toenmalige) wetboek van vennootschappen, - bevoegd is.

17. Gelet op deze beslissing, dagvaardt appellant de NBB voor de Nederlandstalige Ondernemingsrechtbank te Brussel met o.m. de vraag om tot kritische en marginale toetsing over te gaan van een beleid van de Regentenraad m.b.t. de vaststelling van de hoegrootheid van het 2de dividend, dit tegen de achtergrond van de statutaire bepaling (artikel 4) waarin de gelijkheid van de aandeelhouders wordt bevestigd. Hij verzoekt om de nietigverklaring van de voormelde beslissingen van de Regentenraad m.b.t. de winstverdeling voor de boekjaren 2018, 2019, 2020 en 2021. Appellant zal verder vorderen dat bevel wordt opgelegd aan geïntimeerde om tot terugvordering over te gaan lastens de Belgische Staat van een voorschot van 80% op **1.091.635.000,00 euro**, zijn de 873.308.000,00 euro voor uitgekeerde winsten in toepassing van artikel 32, 4° Organieke wet.

B. BESTREDEN VONNIS

1. Via huidig verzoekschrift wenst appellant hoger beroep in te stellen tegen het vonnis van de Nederlandstalige Ondernemingsrechtbank Brussel van 11 oktober 2023 (rolnummer: A/22/01759).

2. Het dispositief van het bestreden vonnis van 11 oktober 2023 leest als volgt:

De rechtbank doet uitspraak op tegenspraak en erover te hebben beraadslaagd, neemt de rechtbank de volgende beslissing:

Verklaart de vordering van [Van Der Gucht] ontoelaatbaar voor zover ze tot nietigverklaring van de besluiten van 27 maart 2019, 25 maart 2020 en 31 maart 2021 van de Regentenraad strekt;

Verklaart de vordering van [Van Der Gucht] voor het overige toelaatbaar, maar ongegrond;

Legt de gerechtskosten ten laste van [Van Der Gucht], aan de zijde van de NBB begroot op een rechtsplegingsvergoeding van 1.800 euro (basisbedrag).

C. GRIEVEN TEGEN HET BESTREDEN VONNIS

1. Eerste grief: het bestreden vonnis moeten worden hervormd aangezien de eerste rechter de vorderingen van appellant tot nietigverklaring van de besluiten van de Regentenraad van de Nationale Bank van België van 27 maart 2019, 25 maart 2020, 31 maart 2021 voor de boekjaren 2018, 2019 en 2020 ten onrechte onontvankelijk heeft verklaard.

1. Appellant neemt akte van het terecht oordeel van de eerste rechter dat de vordering tot nietigverklaring van de beslissing van de Regentenraad van 30 maart 2022 ontvankelijk is.

2. Onterecht oordeelt de eerste rechter evenwel dat de vorderingen van appellant tot nietigverklaring van de besluiten van de Regentenraad van de Nationale Bank van België van 27 maart 2019, 25 maart 2020, 31 maart 2021 voor de boekjaren 2018, 2019 en 2020 niet ontvankelijk zijn omdat zij verjaard zijn (cf. bestreden vonnis, p. 8-10).

De eerste rechter is van oordeel dat, op het ogenblik van de dagvaarding van 27 mei 2022, de termijn van zes maanden voorzien in artikel 2:143, § 4, lid 2 WVV voor de besluiten van 27 maart 2019, 25 maart 2020 en 31 maart 2021 reeds is verstreken. De rechtbank laat de aanvangstermijn van zes maanden lopen op 20 mei 2019, 23 mei 2020 en 17 mei 2021, zijnde de data van de algemene vergadering waarop de NBB deze besluiten toelichtte en waarop appellant aanwezig was.

De eerste rechter motiveert als volgt:

“4.2.1. Oordeel van de rechtbank.

(...) De NBB stelt terecht dat [artikel 2:143, § 4, lid 2 WVV] van toepassing is, nu (i) de vordering van [appellant] ertoe strekt de besluiten van de Regentenraad te laten nietig verklaren en (ii) De Regentenraad als een orgaan van een rechtspersoon te kwalificeren is.

Eveneens terecht stelt zij dat deze rechtbank zich over dit laatste punt in een eerder geschil tussen partijen bij vonnis van 25 juni 2020 reeds uitsprak en deze beslissing gezag van gewijsde heeft.

(...)

14. De korte termijn van zes maanden, zoals opgenomen in artikel 2:143, § 4, lid 2 WVV, dient de rechtszekerheid en is op alle nietigheidsgronden zoals bedoeld in artikel 2:44 WVV van toepassing, met inbegrip van vorderingen gebaseerd op een schending van een regel van openbare orde of van dwingend recht.

Uit geen enkele bepaling valt immers af te leiden dat de aard van de ingeroepen schending voor de termijn waarbinnen de nietigheidsvordering in te stellen is, relevant zou zijn.

De aard van de ingeroepen schending is overeenkomstig artikel 2:44, lid 2 WVV slechts relevant ingeval de persoon die de nietigheid vordert voor het besluit heeft gestemd of afstand van recht deed.

In tegenstelling tot wat [appellant] suggereert, verleent dit niet meer rechten aan diegene die voor het besluit heeft gestemd of afstand van recht deed, nu ook deze persoon de termijn van zes maanden voor het instellen van de nietigheidsvordering moet naleven.

(...)”.

(cf. bestreden vonnis, p. 8-10, nrs. 13-16).

3. Deze beoordeling van de eerste rechter kan niet worden weerhouden gezien ze gebaseerd is op een verkeerde lezing en toepassing van de wettelijke bepalingen terzake.

Appellant licht dit hieronder helder toe.

Hoewel de eerste rechter vaststelt dat de vordering van appellant gebaseerd is op een diversiteit een rechtsgronden en niet ontkent dat deze van *openbare orde*, *minstens van dwingend recht* zijn, weigert de rechter daar de rechtsgevolgen aan toe te kennen die deze rechtsregels gebieden.

De vordering van appellant is inderdaad in hoofddorde gebaseerd op de schending van bepalingen van *openbare orde*, *minstens van dwingend recht*, waaronder artikel 14 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens¹⁶ (hierna afgekort EVRM) en 1 van het Eerste Protocol bij het EVRM, artikel 4 van Richtlijn 2007/36/EG van 11 juli 2007¹⁷, internationale algemene rechtsbeginselen, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, de artikelen 1134, derde lid en 1382-1383 van het oud Burgerlijk Wetboek (BW) en artikel 7:123 van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen (hierna WVV).

Slechts *in ondergeschikte orde*, wordt verwezen naar de schending van de artikelen 2:42, 2° en 2:44 WVV.

4. Het is duidelijk dat de regels inzake gelijkheid tussen aandeelhouders en winstverdeling in deze een openbare orde karakter hebben, minstens van dwingend recht zijn. Zij dienen tot bescherming van de gelijkheid der aandeelhouders welk een grondwettelijk erkend principe is. Concreet betekent dit dat het de evidente plicht van de NBB is haar aandeelhouders in alle opzichten gelijk en eerlijk te behandelen en erover te waken dat hun rechten en belangen niet worden geschaad. Hiervoor bekomen zij geen vrijstelling na verloop van 6 maanden.

Het principe van de gelijkheid der aandeelhouders wordt verder geponeerd in artikel 4 van de Richtlijn 2007/36/EG van 11 juli 2007 als in artikel 7:123 WVV.

De NBB drukte dit grondwettelijk principe zelf uit in haar statuten onder artikel 4:

“Elk aandeel geeft recht op een evenredig en gelijk deel in de eigendom van het maatschappelijk vermogen en in de verdeling van de winsten.”

Deze bepalingen zijn een afgeleide van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet (en artikel 14 EVRM) welk het gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel poneert als fundamenteel grondwettelijk beginselen en van toepassing zijn op alle rechtsverhoudingen. Zij raken evident de openbare orde.

In zoverre het basisprincipe van de gelijkheid van de aandeelhouders door de toepassing van artikel 32 van de Organieke wet niet wordt gerespecteerd, miskent de Regentenraad duidelijk regels van openbare orde, minstens van dwingend recht. Te meer nu deze onregelmatigheid *een voortdurend karakter* heeft en op heden niet is afgelopen¹⁸, heeft de loop van de verjaringstermijn nog geen aanvang genomen.

¹⁶ Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden, ondertekend op 4 November 1950, te Rome, BS 19 augustus 1955, 5029 (hierna afgekort EVRM).

¹⁷ Richtl. EP en Raad nr. 2007/36/EG, 11 juli 2007 betreffende de uitoefening van bepaalde rechten van aandeelhouders in beursgenoteerde vennootschappen, Pb.L. 14 juli 2007, afl. 184, 17.

¹⁸ Zij concretiseert zich in alle beslissingen van de Regentenraad inzake winstverdeling sinds de wetwijziging van 2009 en wordt uitgekristalliseerd in haar dividendbeleid dat zij nog steeds verdedigt.

Minstens bedraagt de verjaringstermijn voor de toepassing van voormelde bepalingen vijf jaar¹⁹, zodat de vorderingen van appellant (ingesteld bij dagvaarding op 27 mei 2022) met betrekking tot bestreden beslissingen van de Regentenraad in geen geval verjaard zijn.

5. In zover de vordering van appellant enkel zou gebaseerd zijn op de artikelen 2:42, 2° en 2:44 WvV – *quod certe non* – is zij evenmin verjaard.

Vooreerst is de Regentenraad niet één van de “organen” genoemd in artikel 2:44 WvV.

6. Vervolgens bepaalt artikel 2244 oud BW dat een dagvaarding voor het gerecht een burgerlijke stuiting vormt.

Volgens vaststaande rechtspraak en rechtsleer dient het begrip “dagvaarding” in de zin van artikel 2244 oud BW op extensieve wijze te worden uitgelegd. Elke akte waaruit de wil van een partij blijkt om zijn rechten te laten gelden of te doen erkennen, volstaat om de verjaring te stuiten ongeacht de vorm van het document waarin deze wil tot uiting wordt gebracht²⁰

Overeenkomstig artikel 2246 oud BW geldt dit ook voor een dagvaarding voor een *onbevoegde rechter*.

Net zoals artikel 2244 oud BW wordt ook artikel 2246 ruim geïnterpreteerd door rechtspraak en rechtsleer. Er wordt duidelijk gesteld dat zowel een dagvaarding voor een rechter die niet bevoegd is *ratione materiae* of *ratione personae*, als een vordering die wordt ingeleid door een rechter *die geen rechtsmacht heeft*, op grond van artikel 2246 oud BW de verjaring stuit.²¹

Dit slaat dit op alle gevallen waarin een rechtscollege zich zonder rechtsmacht verklaart om van het geschil kennis te kunnen nemen. En dat is net wat de Raad van State bij arresten nrs. 252.483 en 252.492 van 20 en 21 december 2021 heeft beslist. Zij verklaarde zich *zonder rechtsmacht*, nu sprake is van een vennootschapsrechtelijk geschil dat tot de bevoegdheid van de ondernemingsrechtbank behoort:

De reden waarom de rechter zich onbevoegd of zonder rechtsmacht verklaart speelt geen rol bij de toepassing van artikel 2246 oud BW. Artikel 2246 BW brengt volgens de Raad van State een algemeen beginsel tot uitdrukking dat van toepassing is in alle gevallen waarin iemands burgerlijke rechten in het geding zijn (RvS 2 oktober 1990, nr. 35619, *RW* 1991-92, 20): “*Art. 2246 B.W., luidens hetwelk de dagvaarding, zelfs voor een onbevoegde rechter, de verjaring stuit, brengt een algemeen beginsel tot uitdrukking dat van toepassing is in alle gevallen waarin iemands burgerlijke rechten, zoals deze onder meer worden beschermd door art. 6.1 E.V.R.M., in het geding zijn*”.

7. Deze ruime uitlegging sluit aan bij de *ratio legis* van deze bijzondere regel, zoals treffend verwoord door auteur Wilms:

“Onder de invloed van Pothier - die iets in die richting had geschreven - merkt men echter op dat het beginsel dat door artikel 2246 B.W. wordt gehuldigd, tenslotte niet meer dan

¹⁹ Zie bijvoorbeeld de bijzondere verjaringstermijn in artikel 2262bis, § 1, tweede lid oud BW voor vorderingen gebaseerd op de artikelen 1382-1383 oud BW: “*In afwijking van het eerste lid verjaren alle rechtsovereenkomsten tot vergoeding van schade op grond van buitencontractuele aansprakelijkheid door verloop van vijf jaar vanaf de dag volgend op die waarop de benadeelde kennis heeft gekregen van de schade of van de verzwarende ervan en van de identiteit van de daarvoor aansprakelijke persoon*”.

²⁰B. VAN DEN BERGH, “Over de stuitende werking van de dagvaarding voor een onbevoegde rechter”, *TBBR* 2011, 297; G. HENNARD, “Rappel de quelques principes en matière de prescription extinctive – Interaction avec les obligations légales en matière d’archivage”, *CJ* 2006, nr. 1, 10; N. PEETERS, “Verjaring” in *Bestending Handboek Verbintenissenrecht*, Mechelen, Kluwer, losbl., V.3-78.

²¹ RvS 2 oktober 1990, nr. 35.619 (**stuk a**); Zie eveneens: Cass. 13 oktober 2011, AR C.10.0579.N; Antwerpen 29 maart 2010, *P&B* 2012, 26; Arbh. Luik 26 maart 2010, *JTT* 2010, 269; M. SOMERS, “De stuiting van de verjaring door dagvaarding (voor een onbevoegde rechter: een stand van zaken (noot onder Cass. 13 oktober 2011 en Antwerpen 29 maart 2010), *RABG* 2012/15, (1039) 1042, nr. 6 (**stuk c**).

billijk is. Want bevoegdheidsregels zijn heel gecompliceerd; je daarin vergissen is makkelijk en menselijk. Trouwens - zo voegt men hieraan toe - de onbevoegdheid van de rechtbank neemt niet weg dat de wil om de verjaring te stuiten toch aanwezig was. Wanneer de eiser voor een verkeerde rechtbank heeft gedagvaard, heeft hij uiting gegeven aan zijn bedoeling zijn recht uit te oefenen; en aangezien dit gebeurt in een behoorlijke vorm, bestaat er geen reden om te weigeren er een stuitend gevolg aan te verlenen. Deze oplossing geeft de verweerder daarenboven geen reden om te klagen: hij werd er op een voldoende wijze op attent gemaakt dat de wil om zijn recht door te zetten bij de schuldeiser aanwezig was".²²

Dit betekent concreet dat artikel 2246 *juncto* artikel 2244 oud BW ook de administratieve procedure voor de Raad van State omvat, zodat de verjaring te dezen gestuit was door de indiening van de respectieve verzoekschriften voor de Raad van State.

De bedoeling van de wetgever is duidelijk: wanneer de eiser voor een verkeerde rechtbank zijn vordering heeft ingesteld, heeft hij uiting gegeven aan zijn bedoeling zijn recht uit te oefenen. Gezien de complexiteit van het bevoegdheidsvraagstuk in deze – getuige de lange memories van de partijen voor de Raad van State en de uitvoerige motivering van de Raad van State en de bijzondere aard van de NBB als instelling en de toepasselijke wetgeving – kan het appellant niet ten kwade worden geduid dat hij ervan uitging dat de Raad van State bevoegd was om kennis te nemen van zijn vordering. Bovendien kon de NBB niet 'verrast' zijn door deze dagvaarding voor de burgerlijke rechter: zij was er immers in kennis van dat appellant zijn rechten te zake wou afdwingen.

8. Stuiting van de verjaring heeft tot gevolg dat bij het einde van de stuiting een nieuwe termijn begint te lopen, waarvan de duur gelijk is aan die van de oorspronkelijke termijn. De dagvaarding voor een onbevoegde rechter of een rechter die geen rechtsmacht heeft, stuit de verjaring tot op het tijdstip waarop een rechterlijke beslissing tussenkomt waartegen geen rechtsmiddelen meer kunnen worden aangewend en er dus een definitief einde wordt gemaakt aan een geding.²³

De dagvaarding van appellant werd aan geïntimeerde betekend op 27 mei 2022.

Appellant heeft twee verzoekschriften ingediend voor de Raad van State betreffende de nietigverklaring van de beslissingen van de Regentenraad tot goedkeuring van de jaarrekening, met name:

- Een verzoekschrift d.d. 19 mei 2019 nietigverklaring van de beslissing van de Regentenraad van de verwerende partij van 27 maart 2019 tot goedkeuring van de jaarrekening en het jaarverslag van het boekjaar 2018 en de regeling van de winstverdeling voor dat boekjaar.²⁴
- Een verzoekschrift d.d. 22 mei 2020 tot nietigverklaring van de beslissing van de Regentenraad van de verwerende partij van 25 maart 2020 tot goedkeuring van de jaarrekening en het jaarverslag van het boekjaar 2019 en de regeling van de winstverdeling voor dat boekjaar.²⁵

Beide vernietigingsberoepen werd bij arresten van de Raad van State van 20 en 21 december 2021, verworpen aangezien de Raad van State oordeelde *geen rechtsmacht* te hebben om over deze beroepen uitspraak te doen (**stukken 9 en 10**).

Dit betekent dat de stuiting van de verjaring een einde heeft genomen op 20, resp. 21 december 2021. Dit betekent dat een nieuwe verjaringstermijn van 6 maanden is beginnen te lopen vanaf

²² W. WILMS, *Dagvaarding en verjaring*, Antwerpen, Maklu, 1990, 73, nr. 117 (**stuk b**)

²³ Cass. 30 juni 1997, *Pas.* 1997, I, 309.

²⁴ Zie vermelding op pagina 1 in het arrest van de Raad van State van 20 december 2021 (**stuk 8**).

²⁵ Zie vermelding op pagina 1 in het arrest van de Raad van State van 21 december 2021 (**stuk 9**).

voormelde data, zodat de vordering tot nietigverklaring van de besluiten van de Regentenraad van 17 maart 2019, 31 maart 2020 en 30 maart 2021 geenszins is verjaard.

9. In dit verband overweegt de eerste rechter verder ten onrechte dat *“uit geen enkele bepaling (...) valt af te leiden dat de aard van de ingeroepen schending voor de termijn waarbinnen de nietigheidsvordering in te stellen is relevant zou zijn”* (cf. bestreden vonnis, p. 9, nr. 14, bovenaan).

10. Deze beslissing faalt naar recht.

Luidens artikel 2 oud BW is elke rechtshandeling die strijdig is met de openbare orde of de goede zeden nietig. In gelijkaardige bewoordingen stelt artikel 1.3, derde lid van het nieuwe BW dat er niet kan worden afgeweken van openbare orde of van dwingend recht.

Dit voorschrift vindt toepassing op elk besluit van een vennootschapsorgaan. Aangezien een dergelijk besluit te beschouwen is als een rechtshandeling, moet het zich conformeren aan wat de openbare orde en de goede zeden dicteren. Inbreuken op deze openbare orde brengen de rechtsgeldigheid van besluiten in het gedrang en zijn dus nietig.²⁶

Dit impliceert dat ieder besluit van een vennootschapsorgaan, ongeacht of een belanghebbende daar al dan niet tegen heeft gestemd of berust, geen inbreuk mag plegen op een rechtsregel van openbare orde. De rechtshandeling die al dan niet wordt gesteld door de belanghebbende partij doet niet ter zake, aangezien van regels van openbare orde hoe dan ook niet kan worden afgeweken.

Dit wordt zoveel als nodig – en dit *ten overvloede*- bevestigd door de wetgever in de bedoelde wetsbepalingen uit het WVV zelf.

Artikel 2:143, § 4, tweede lid WVV, dat uitdrukkelijk verwijst naar de beslissingen bedoeld in artikel 2:44 WVV stelt wat volgt: *“De ondernemingsrechtbank spreekt de nietigheid van een besluit uit op verzoek van de rechtspersoon of een persoon die belang heeft bij de naleving van de rechtsregel die niet is nagekomen. Hij die voor het bestreden besluit heeft gestemd of die uitdrukkelijk of stilzwijgend afstand heeft gedaan van het recht zich daarop te beroepen, kan de nietigheid ervan niet inroepen, behoudens een gebrek in de toestemming, tenzij de nietigheid het gevolg is van de overtreding van een regel van openbare orde”* (eigen onderlijning).

Van regels van openbare orde kan inderdaad geen afstand worden gedaan en vandaar dat de wetgever, voor zoveel als nodig, maar eigenlijk ten overvloede, in artikel 2:44 WVV herhaalt dat de nietigheid niet kan worden gedekt indien het besluit ingaat tegen een regel van openbare orde.

Dit vormt niet meer dan een bevestiging van de regel in artikel 2 oud BW (en artikel 1.3, derde lid BW).

De centrale rechtsvraag die zich hier stelt is het aanvangspunt van de verjaringstermijn en zoals supra uiteengezet, kan deze pas beginnen te lopen wanneer aan de onwettige toestand een einde is gekomen, wat op heden nog niet het geval is.

11. Gelet op het voorgaande heeft de eerste rechter de vordering van appellant met betrekking

²⁶ S. VAN HAUTE en S. JANSEN, “Nietigheid van besluiten van organen, van besluiten van de algemene vergadering van obligatiehouders en van haar stemmen” in H. BRAECKMANS (ed.), *De NV in de praktijk*, Mechelen, Kluwer, 2019, 339-340 (**stuk d**).

tot de besluiten van de Regentenraad van de Nationale Bank van België van 27 maart 2019, 25 maart 2020, 31 maart 2021 voor de boekjaren 2018, 2019 en 2020 ten onrechte onontvankelijk verklaard. Appellant verzoekt Uw Hof dan ook het bestreden vonnis op dit punt te hervormen.

2. Tweede grief: het bestreden vonnis moeten worden hervormd aangezien de eerste rechter ten onrechte heeft beslist om de vorderingen van appellant af te wijzen als ongegrond.

1. In de procedure voor de eerste rechter vorderde appellant een nietigverklaring van de besluiten van de Regentenraad van 27 maart 2019, 25 maart 2020, 31 maart 2021 en 30 maart 2022. Hij voerde hierbij aan dat deze beslissingen duidelijk tot stand zijn gekomen met miskenning van het redelijkheidsbeginsel, correct noch adequaat, disproportioneel, met miskenning van gelijkheid der aandeelhouders en op geen enkele wijze gemotiveerd (schending van de artikelen 14 EVRM, artikel 1 van het Eerste Protocol bij het EVRM, artikel 4 van Richtlijn 2007/36/EG van 11 juli 2007, internationaal erkende algemene rechtsbeginselen, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, artikel 32 van de Organieke wet, artikel 7:123 WVV, de artikelen 2, 1134, derde lid en 1382-1383 oud BW en ondergeschikt de artikelen 2:42, 4° en 2:44 WVV).

2. De eerste rechter verwerpt de vordering van appellant tot nietigverklaring van het besluit van de Regentenraad van 30 maart 2022 omdat het winstsaldo, bedoeld in artikel 32, 4° van de Organieke wet, volgens de rechter wel betrekking heeft op inkomsten uit seigneuriage, maar dit begrip een andere invulling dient te krijgen dan diegene die appellant voorstaat.

Volgens de eerste rechter omvat het begrip *seigneuriage* alle opbrengsten van de activa die een centrale bank in het kader van haar monetaire beleidsopdrachten als tegenwaarde van de monetaire basis aanhoudt.

De beslissing van de rechtbank is gesteund op volgende redengeving:

22. Volgens de NBB is het begrip seigneuriage, in tegenstelling tot wat [appellant] voorhoudt, niet tot een vergoeding van het emissierecht van bankbiljetten te herleiden, maar omvat het ook opbrengsten uit andere taken van algemeen belang.

Naast andere vormen van geldcreatie, zoals het uitrollen van monetaire effectenprogramma's, omvat seigneuriage volgens de NBB ook het controleren van de geldhoeveelheid en het bewaken van de waardevastheid van geld.

Zoals de NBB terecht stelt, komt het begrip seigneuriage niet voor in artikel 32, noch in een ander artikel van de Organieke Wet en blijkt dit begrip ook niet in een andere regelgevende tekst te zijn gedefinieerd.

Het is volgens haar een economische term die verwijst naar de inkomsten die voortvloeien uit de uitoefening van opdrachten van algemeen belang, waaronder in het bijzonder (monetaire) functies van het staatsgezag bestaande uit geldcreatie, het controleren van de hoeveelheid ervan en het waken over de waardevastheid ervan.

De uitgifte van bankbiljetten was, volgens de NBB, initieel een klassiek instrument voor geldcreatie, wat evenwel aan een voortdurende evolutie onderhevig is, nu centrale banken intussen ook op andere manieren geld creëren, zoals met het uitrollen van monetaire effectenaankoopprogramma's.

De geldcreatie neemt in dit laatste geval niet de vorm aan van uitgegeven bankbiljetten maar van centrale bankreserves bestaande uit verplichtingen van kredietinstellingen in verband met monetaire beleidstransacties.

Rekening houdend met deze evolutie, kan een eigentijdse invulling van het begrip seigneuriage zich volgens de NBB niet tot opbrengsten uit de uitgifte van bankbiljetten beperken, maar betreft het alle opbrengsten van de activa die een centrale bank als tegenwaarde van de monetaire basis aanhoudt, waarbij de monetaire basis zowel naar uitgegeven bankbiljetten als naar centrale bankreserves verwijst.

23. *Deze visie van de NBB is bij te treden*

Er valt immers moeilijk te betwisten dat de wijze van geldcreatie steeds blijft evolueren en dat de monetaire beleidsinstrumenten van centrale banken aanzienlijk zijn verruimd.

*Verder valt ook reeds in de commentaar bij de ontwerpen (nieuwe)regeling van winstverdeling opgenomen in artikel 32 van de Organieke Wet te lezen dat “de belangrijkste inkomstenbronnen van een centrale bank (...) uit de uitoefening van door de overheid verleende monopolierechten (voortvloeiën), **in het bijzonder** inzake de uitgifte van bankbiljetten (eigen nadruk), wat aantoont en bevestigt dat de uitgifte van bankbiljetten een voorbeeld is van seigneuriage, maar dit begrip hiertoe niet beperkt blijft.*

(...).

24. *Uit het voorafgaande blijkt naar het oordeel van de rechtbank afdoende dat het begrip seigneuriage alle opbrengsten van de activa omvat die een centrale bank in het kader van haar monetaire beleidsopdrachten als tegenwaarde van de monetaire basis aanhoudt. De inkomsten uit de monetaire beleidsopdrachten van een centrale bank worden in artikel 32 van het Protocol (nr. 4) betreffende de statuten van het Europees Stelsel van Centrale Banken en van de Europese Centrale bank “monetaire inkomsten” genoemd. Deze monetaire inkomsten vallen onder een Europees rechtskader waarbij een partiële herverdeling onder centrale banken plaatsvindt (...).*

25. *In haar ondernemingsverslag van 2021 (meer bepaald in punt 3.2.7.2.1.6.4), heeft de NBB deze referentiepassiva en te oormerken activa als volgt weergegeven (...).*

De totale monetaire inkomsten bedroegen voor het boekjaar 2021 volgens toelichting 28 “nettoresultaat van pooling en monetaire” inkomsten van de jaarrekening voor dat boekjaar 299,7 miljoen euro.

Uit voormeld cijfer, opgenomen in de gepubliceerde jaarrekening en door [appellant] niet op gemotiveerde wijze betwist, blijkt dat de stelling van [appellant] dat de NBB uit haar wettelijke opdrachten van algemeen belang geen inkomsten meer put die een toekenning van het winstsaldo aan de Belgische Staat kunnen verantwoorden, onjuist is.

De inkomsten van de NBB vloeien ook in 2021 nog steeds hoofdzakelijk voort uit haar wettelijke opdrachten van algemeen belang, waaronder in het bijzonder haar monetaire beleidsopdrachten, en niet uit haar andere activiteiten.

Het is logisch en correct dat de netto-inkomsten uit wettelijke opdrachten van algemeen belang naar de Belgische Staat en dus naar de gemeenschap terugvloeien en niet naar de private aandeelhouders van de NBB.

(cf. bestreden vonnis, p. 12-15).

3. Met verwijzing naar de jaarrekening van de NBB voor het boekjaar 2021 – en het bijzonder naar het bedrag van 299,7 miljoen euro vermeld in toelichting 28 “nettoresultaat van pooling van

monetaire inkomsten” -, oordeelt de eerste rechter dat de inkomsten van de NBB ook in 2021 nog steeds hoofdzakelijk voortvloeien uit haar wettelijke opdrachten van algemeen belang, waaronder in het bijzonder haar monetaire beleidsopdrachten, en niet uit haar andere activiteiten.

Volgens de rechter is het “logisch en correct” dat de netto-inkomsten uit wettelijke opdrachten van algemeen belang naar de Belgische Staat en dus naar de gemeenschap terugvloeien en niet naar de private aandeelhouders van de NBB.

Uit het bovenstaande besluit de eerste rechter dat, gezien de monetaire inkomsten van de NBB in 2021 aanzienlijk hoger waren dan het aan de Staat toegekende winstsaldo van 122,5 miljoen euro, uit de beslissing om niet van het vast dividendbeleid af te wijken, geen rechtsmisbruik, bevoegdheidsafwending of enige andere schending of inbreuk in hoofde van de Regentenraad is af te leiden (cf. bestreden vonnis, p.15-17, nrs. 25-26).

4. Verder overweegt de rechtbank dat het in 2021 gehandhaafd vast dividendbeleid genuanceerd is en verder gaat dan het wettelijk minimum, waarbij de Belgische Staat als soevereine staat door haar laatste plaats in het cascadesysteem, in grotere mate het risico van het fluctuerend karakter van de winst moet dragen (cf. bestreden vonnis, p. 17, nr. 27).

5. Tenslotte vormt het dividendbeleid van de Regentenraad, volgens de eerste rechter, ook geen inbreuk op het gelijkheidsbeginsel onder aandeelhouders en het houdt het evenmin een aantasting van het eigendomsrecht van de aandeelhouders:

“Zoals het Grondwettelijk Hof in haar arrest van 23 juni 2010 reeds benadrukte, bezit de Belgische Staat in haar hoedanigheid van aandeelhouder immers niet meer rechten dan de andere aandeelhouders van de NBB (...). Het laten terugvloeien van het winstsaldo aan de Belgische Staat vloeit niet voort uit de hoedanigheid van de Belgische Staat als aandeelhouder, maar uit haar hoedanigheid van soevereine staat gelet op de activiteiten van algemeen belang die ze door de NBB laat uitvoeren. In haar hoedanigheid van aandeelhouder, beschikt de Belgische Staat over dezelfde rechten als de andere aandeelhouders van de NBB en heeft ze recht op hetzelfde dividend (...).”

(cf. bestreden vonnis, p. 17-18, nr. 28).

6. Deze beoordeling van de eerste rechter kan niet worden weerhouden, zoals hierna omstandig wordt uiteengezet.

Samengevat, verwerpt de eerste rechter de vordering van appellant tot nietigverklaring van het besluit van de Regentenraad van 30 maart 2020, op basis van de redenering:

- Dat de *seigneuriage* zich niet beperkt tot opbrengsten uit de uitgifte van bankbiljetten en de NBB wel degelijk inkomsten genereerde die, na reservering en dividenduitkering, naar de Belgische Staat moeten terugvloeien.
- Dat rekening houdend met deze evolutie een eigentijdse invulling van het begrip *seigneuriage* zich volgens de NBB terecht niet tot de opbrengsten uit de uitgifte van bankbiljetten beperkt, maar alle opbrengsten betreft van de activa die een centrale bank als tegenwaarde van de monetaire basis aanhoudt, waarbij de monetaire basis zowel naar uitgegeven bankbiljetten als naar centrale bankreserves verwijst.
- Het is logisch en correct dat de netto-inkomsten uit wettelijke opdrachten van algemeen belang naar de Belgische Staat en dus naar de gemeenschap terugvloeien en niet naar de private aandeelhouders van de NBB.

Derhalve geeft de eerste rechter een fundamentele andere invulling aan de *ratio legis* van de wetgever: de seigneuriage is volgens de rechtbank niet langer te beschouwen als de vergoeding aan de Belgische Soevereine Staat voor het verleende emissie-monopolie van uitsluitend bankbiljetten, doch ook voor haar aandeel in "alle monetaire inkomsten".

7. Overeenkomstig het principe van de scheiding der machten, mag een rechter niet op de stoel van de wetgever gaan zitten en de inhoud van een wetsbepaling naar eigen goeddunken wijzigen. Het is de rechter enkel toegestaan de wet toe te passen op de concrete feiten van een zaak. De rechter mag een wet interpreteren en indien een wet bepaalde leemten laat, mag een rechter deze wet desgevallend aanvullen.

Deze interpretatie / aanvulling dient te gebeuren volgens de *ratio legis* /doelstelling die aan de wet ten grondslag ligt.²⁷ De rechter dient de interpretatie van een wettelijke bepaling te rechtvaardigen met een beroep op de bedoeling van de wetgever ten tijde van de totstandkoming van de wet. Het gaat om de wil van de wetgever zoals die is terug te vinden in parlementaire stukken en verslagen. Dit dient vanzelfsprekend de rechtszekerheid: de rechtsonderhorige kan zijn gedrag afstemmen op de tekst van de wet uitgelegd aan de hand van de wil van de wetgever die transparant is. Wanneer de rechter bij de interpretatie/toepassing van een rechtsregel de *ratio legis* ervan miskent, oordeelt hij in strijd met de wet.

8. Artikel 32, 4° van de Organieke wet stelt dat het winstsaldo (na reservering en dividenduitkering) toekomt aan de Belgische Staat. De wet verduidelijkt niet hoe deze vierde trap in de cascade van winstverdeling dient te worden ingevuld, zodat de rechter verplicht is om bij de toepassing van deze rechtsregel, de *ratio legis*/doelstelling die aan de wet ten grondslag ligt na te gaan en deze in functie hiervan te interpreteren.

9. De *ratio legis* van de nieuwe regeling inzake winstverdeling ingevoerd door de wet van 3 april 2009 is duidelijk, zoals hierna uiteengezet.

° De vergoeding voor de "seigneuriage" is de *ratio legis* van artikel 32 van de Organieke wet.

10. De huidige versie van artikel 32 van de Organieke wet geldt sinds 1 januari 2009 toen de wetwijziging van de wet van 3 april 2009 in werking trad. De wetgever oordeelde dat de verdeelsleutel van de winst in het toenmalige artikel 29 van de wet, gezien de evolutie van de bankbiljettenomloop en andere financiële maatregelen, niet langer in overeenstemming was met het doel ervan. De voorbereidende werken leren dat de achterliggende gedachte was dat de forfaitaire regeling, voorzien in de oude wet, te veel voordeel opleverde aan de bank in verhouding met de vergoeding voor de Belgische Staat *als gevolg van de seigneuriage*.

Het huidige artikel 32 moest met andere woorden niets meer zijn dan een nieuwe financiële verdeelsleutel om bij de bestemming van de jaarwinsten van de NBB de bijzondere positie van de soevereine Belgische Staat naar redelijkheid te respecteren omdat de winsten van de bank als gevolg van haar emissierecht belangrijk waren toegenomen. De initiële intentie van de wetgever bleef hierbij ongewijzigd, met name om haar de correcte vergoeding voor het verleende emissieprivilegie te waarborgen, de zogenaamde "seigneuriage".

11. Dit wordt bevestigd door het Grondwettelijk Hof:

"B.3.3.1. De bestreden bepalingen wijzigen de regels in verband met de verdeling van de winsten van de NBB en vorming van haar reserves. Die regels beogen inzonderheid de

²⁷Zie hierover onder meer: I. BEELEN, F. GHEERAERT en O. RYDE, "Het Hof van Cassatie bij het begin van een nieuwe eeuw: een terugblik en vooruitzichten. Interview met Pierre Marchal", *Jura Falconis* 2000-01, 129 (stuk e).

Belgische Staat de zogenaamde « seigneuriage » te waarborgen, dit is het aandeel van de Staat in de inkomsten die de NBB verwerft als centrale bank die het emissie-monopolie over de uitgifte van bankbiljetten heeft.

[dit is het saldo bedoeld in punt 4°]

Dat emissieprivilege wordt thans uitgeoefend binnen het Europees stelsel van centrale banken (hierna : ESCB), waarvan de NBB integrerend deel uitmaakt, waarbij het aandeel van elke nationale centrale bank in de inkomsten van dat stelsel wordt bepaald in verhouding tot het bevolkingsaantal en het bruto nationaal product van elk van de betrokken Staten". (eigen onderlijning).

(GwH 23 juni 2010, nr. 74/2010 – pagina 16-17, ov. B.3.3.1.(**stuk 7**))

12. ° ***De seigneuriage wordt uitsluitend bepaald door de Europese Centrale Bank.***

Het begrip 'seigneuriage', en hoe die wordt verdiend, berekend en verdeeld over alle NCB's van het Europees Stelsel van Centrale Banken, behoort tot de uitsluitende bevoegdheid en werd op ondubbelzinnige wijze bepaald door de Europese Centrale Bank.

De Nationale Bank van België maakt een volledig geïntegreerd onderdeel uit van het Europees Stelsel van Centrale Banken (ESCB). Net zoals elke andere Nationale Centrale Bank (NCB) van het Europees Stelsel van Centrale Banken (ESCB) voert ook de Nationale Bank van België identiek dezelfde "opdrachten in het algemeen belang" uit. Dit zijn de opdrachten zoals die werden bepaald in het Verdrag.

13. De Nationale Bank van België geeft als volledig geïntegreerde Nationale Centrale Bank (NCB) van het Europees Stelsel van Centrale Banken (ESCB), samen met de ECB en de andere NCB's in zijn geheel, de bankbiljetten in euro uit (het wettelijk betaalmiddel voor België).

Het emissierecht van de bankbiljetten in euro ligt bij het ESCB, en het is dat ESCB in zijn geheel welke de activa aanhoudt die de tegenpost uitmaken van deze gratis werkmiddelen, en bijgevolg ook als één geheel 'de seigneuriage' verdient.

De globale bankbiljettenomloop in euro wordt tot uiting gebracht op de geconsolideerde balans van het ESCB. Elke Nationale Centrale Bank brengt het haar toebedeelde aandeel, berekend volgens de kapitaalsleutel van de NCB in het kapitaal van de ECB, als eigen schulden tot uiting op haar eigen balans.

Het is het Europees Stelsel in zijn geheel die 'de seigneuriage' verdient en (via een stelsel van rentedragende vorderingen en verplichtingen) deze seigneuriage verdeelt over alle NCB's (waaronder de Nationale Bank van België).

14. Dit wordt door de NBB bevestigd in haar jaarverslagen, zie onder meer:

- " (...) Voor de centrale banken zijn bankbiljetten passiva waarvoor geen rente wordt vergoed. Als tegenpost houden ze rentegevende of productieve activa aan. De inkomsten UIT DIE activa worden "seigneuriage-inkomsten" genoemd. (...)

Zij worden samengevoegd op het niveau van het Eurosysteem en herverdeeld tussen de centrale banken van het Eurosysteem op basis van hun respectieve aandeel in de emissie van de eurobiljetten.. (..) “(eigen onderlijning).

(NBB - Jaarverslag 2018 (pagina 60 en 61): “2.1.2.1.2 Rentevoetrisico’s en risico’s verbonden aan het volume van de rentegevende activa”).

- De ECB en de NCB’s van de landen die zijn overgegaan op de euro, en die samen het Eurosysteem vormen, geven eurobankbiljetten uit (2). De totale waarde van de euro-bankbiljetten in omloop wordt toebedeeld op de laatste werkdag van elke maand, in overeenstemming met de verdeelsleutel voor de toedeling van bankbiljetten.

Van de totale waarde van de biljetten in omloop is een aandeel van 8% toegewezen aan de ECB, terwijl de overblijvende 92% is toegewezen aan de NCB’s naar rato van hun gestorte aandeel in de kapitaalsleutel van de ECB. Het aandeel bankbiljetten dat zo aan elke NCB is toegedeeld, wordt vermeld onder de passiefpost «Bankbiljetten in omloop» van haar balans. Het verschil tussen de waarde van de eurobankbiljetten die aan elke NCB worden toegedeeld naar rato van de desbetreffende verdeelsleutel en de waarde van de eurobankbiljetten die door elke NCB daadwerkelijk in omloop worden gebracht, geeft aanleiding tot saldi binnen het Eurosysteem. Deze vorderingen of verplichtingen, die rentedragend zijn, worden vermeld onder de subposten «Nettovorderingen of -verplichtingen uit hoofde van de toedeling van eurobankbiljetten binnen het Eurosysteem»..

De seigneuriage-inkomsten van de ECB, die afkomstig zijn van het aandeel van 8% aan eurobankbiljetten dat voor haar is bestemd, zijn integraal verschuldigd aan de NCB’s tijdens hetzelfde boekjaar waarin de inkomsten worden verkregen. De ECB verdeelt deze inkomsten onder de NCB’s op de tweede werkdag van het volgende boekjaar. (..) “

(NBB - Jaarverslag van 2009 (pagina 77): “3.3.2 Boekhoudkundige principes en waarderingsregels (6. Bankbiljetten in omloop)” (**stuk 10**)).

15. Aan de ECB werd een aandeel van 8% in de globale bankbiljettenomloop toegewezen. Op die omloop (gelijk aan het saldo van haar rentedragende vordering op het ESCB) wordt de rente berekend (tegen de basisherfinancieringsrentevoet), die als rentebaten (haar seigneuriage) in haar resultatenrekening worden verwerkt.

Het monetair instrumentarium van centrale banken op zich is grotendeels ongewijzigd, de reserveverplichtingen en de deposito’s door commerciële banken (de centrale bankreserves) bestaan reeds lang voor de oprichting van de Europese Centrale Bank. Het is vooral de manier waarop en het doel waarom de centrale banken zich zijn gaan financieren, en daarbij gebruik maken van de werkmiddelen die zij ter beschikking hebben.

Reeds van in het boekjaar dat de wetgever de Organieke Wet heeft gewijzigd neemt de Regentenraad volgende toelichting op in haar jaarverslag:

“ De ECB en de NCB's van de landen die zijn overgegaan op de euro, en die samen het Eurosysteem vormen, geven eurobankbiljetten uit (2). De totale waarde van de euro-bankbiljetten in omloop wordt toegedeeld op de laatste werkdag van elke maand, in overeenstemming met de verdeelsleutel voor de toedeling van bankbiljetten. (...)

De seigneuriage-inkomsten van de ECB, die afkomstig zijn van het aandeel van 8% aan eurobankbiljetten dat voor haar is bestemd, zijn integraal verschuldigd aan de NCB's tijdens hetzelfde boekjaar waarin de inkomsten worden verkregen. De ECB verdeelt deze inkomsten onder de NCB's op de tweede werkdag van het volgende boekjaar. (..)”.

(NBB- Jaarverslag van 2009 (pagina 77): “3.3.2 Boekhoudkundige principes en waarderingsregels (6. Bankbiljetten in omloop)”) (**stuk 10**).

16. De ‘seigneuriage’ betreft aldus uitsluitend die inkomsten welke een centrale bank verkrijgt uit rentegevende of productieve activa die zij aanhoudt als tegenpost (de investering) van de bankbiljetten die zij heeft uitgegeven. Het muntloon (of de seigneuriage) valt niet samen met de jaarwinsten. De winsten van de NBB zijn vanzelfsprekend het verschil van al haar inkomsten en kosten, afkomstig van al haar opdrachten en activiteiten die zij als NV uitvoert. Het eventuele muntloon (de seigneuriage) is slechts een deel van deze globale jaarwinsten.

17. Uit het bovenstaande volgt genoegzaam naar recht, dat het winstsaldo bedoeld in punt 4° van artikel 32 van de Organieke wet, het surplus van het *muntloon* beoogt. Met andere woorden de vergoeding van het door de soevereine staat aan de NBB verleende emissieprivilegie kan uitsluitend bestaan uit het “surplus van de seigneuriage” (de inkomsten welke de NBB verwerft uit de investeringen van haar bankbiljettenomloop, na aftrek van de verbonden kosten, van de reservering en van de vergoeding voor het kapitaal).

18. Dit wordt door gezaghebbende bronnen bevestigd.

Aldus ook het Grondwettelijk Hof in haar arrest van 23 juni 2010 (**stuk 7**):

“Het specifieke statuut van de NBB en in het bijzonder haar rol inzake de uitgifte van bankbiljetten nopen ertoe een onderscheid te maken tussen, enerzijds, de positie van de Belgische Staat, aan wie de in B.3.3.1 omschreven « seigneuriage » toekomt, en, anderzijds, de positie van de Belgische Staat als aandeelhouder tegenover de overige aandeelhouders van de NBB waartoe de verzoekende partijen behoren” (eigen onderlijning).

(GwH 23 juni 2010, ov. B.6.1, p. 20)

19. De Ministerraad heeft het in kader van de procedure voor het Grondwettelijk Hof eveneens geargumenteed dat het enkel de inkomsten uit “seigneuriage” zijn die kunnen toegekend worden aan de Belgische soevereine staat onder de noemer van winstsaldo in de zin van artikel 32, 4° Organieke wet:

-“Kenmerkend voor een centrale bank is dat zij, en alleen zij, de zogenaamde “seigneuriage-inkomsten” ontvangt. “De Staten verlenen hun respectieve centrale banken het voorrecht of privilege om bankbiljetten met wettelijke betaalkracht uit te geven. De omvang van de bankbiljetten in omloop hangt af van de vraag emaar door de huishoudens en bedrijven. Om bankbiljetten te bekomen brengen banken activa aan bij de centrale bank of gaan zij leningen aan bij deze laatste.

De bankbiljetten bevinden zich op de passiefzijde van de balans van de centrale banken. DAT passief wordt niet vergoed. De centrale bank is immers geen interest of vergoeding verschuldigd op de uitgegeven bankbiljetten aan de houders ervan. Als tegenpost houden de centrale banken activa aan die wel worden vergoed of rentedragend zijn. De opbrengsten die aldus voortvloeien uit het aanhouden van rentedragende activa als tegenpost van niet-vergoede passiva in de vorm van bankbiljetten in omloop, worden seigneuriage-inkomsten genoemd, of kortweg seigneuriage. Zij stammen immers af van het historisch recht van de heer (de "seigneur") om "geld te slaan". Het betreft de voornaamste bron van inkomsten voor een centrale bank en zij is uniek voor een centrale bank." (eigen onderlijning).

(Memorie van de Ministerraad d.d. 8 januari 2010 in de procedure voor het Grondwettelijk Hof, p. 15, nr. 15, **stuk 11**).

-"Dit uniek wezenskenmerk van een centrale bank, seigneuriage-inkomsten gegenereerd door een niet-vergoed passief onder de vorm van uitgegeven bankbiljetten, fundamenteel onderscheiden van de inbreng in kapitaal en de inkomsten die hierdoor worden gegenereerd, wordt duidelijk weerspiegeld in de jaarrekening van de NBB. De eerste passiefpost betreft de bankbiljetten in omloop en niet het kapitaal. (...)"

(Memorie van de Ministerraad d.d. 8 januari 2010 in de procedure voor het Grondwettelijk Hof, p. 16, nr. 19, **stuk 11**).

20. Met ingang van de toetreding van de NBB tot het Europees Stelsel van Centrale Banken (ESCB) zijn de seigneuriage-inkomsten van de Nationale Bank van België, waarop de Belgische Soevereine Staat maximaal aanspraak zou kunnen opmaken, bepaald in het EU-verdrag.

"(...) Aldus ontvangt de NBB, sinds 1 januari 2002, de seigneuriage-inkomsten die worden gegenereerd door het aandeel van België (bepaald in functie van de Belgische bevolking en het Belgisch BBP) in de totale eurobankbiljetten-uitgifte van het Eurosysteem".

(Memorie van de Ministerraad d.d. 8 januari 2010 in de procedure voor het Grondwettelijk Hof, p. 16, nr. 19 – **stuk 11**)

Dit bedrag aan muntloon, eenvoudig berekend volgens de in de regelgeving bepaalde criteria, is meteen ook het "evenredig" bedrag dat de Regentenraad als "4. Saldo van de winst" zou kunnen overmaken aan de Belgische Soevereine Staat, na inhouding van de kosten, die met betrekking tot de emissie van bankbiljetten, door de NBB zelf zouden zijn gemaakt.

° Belangrijke evolutie – Geen seigneuriage meer als ratio voor de toekenning van een winstsaldo aan de Belgische soevereine Staat ex art. 32, 4° Organieke wet – dalend tot 0 in de jaren 2017-2018 en volgende

21. Sinds 2016 heeft zich een belangrijke evolutie binnen de ESCB voorgedaan die een rechtstreekse invloed heeft op de invulling van de derde en vierde stap (4°) in de winstverdeling ex artikel 32 van de Organieke Wet.

De basisherfinancieringsrentevoet van de ECB werd op 16/03/2016 op 0% gebracht, waardoor er over 2016 nog slechts enkele weken seigneuriage-inkomsten in rekening konden worden gebracht, doch quasi nul.

Voor de ECB is haar aandeel in de seigneuriage van het ESCB de rente die zij ontvangt uit haar rentedragende vordering op het ESCB. Het aandeel van de ECB wordt, met nakoming van het evenredigheidsbeginsel, bepaald op 8% van de bankbiljettenomloop.

Sedert 2016 zijn de rentevoeten wereldwijd dermate geëvolueerd, en is ook de basisherfinancieringsrentevoet van de ECB (nl. op 16 maart 2016) gedaald naar nul percent, waardoor het ESCB (en dus ook de Nationale Bank van België) geen seigneuriage-inkomsten (zoals deze door het EU-Verdrag worden bepaald), meer kan realiseren (stukken 18 en 19):

*“Rentebaten uit de toedeling van eurobankbiljetten binnen het Eurosysteem.
Deze post bestaat uit de rentebaten voortvloeiend uit het 8%-aandeel van de ECB in de totale waarde van de uitgegeven eurobankbiljetten (...). Deze rentebaten waren nihil in 2017, als gevolg van het feit dat de rentevoet op de basisherfinancieringstransacties gedurende het hele jaar 0% bedroeg”*

(Jaarverslag ECB 2017, p. A58, **stuk 12**).

22. Dit betekent concreet dat de ratio voor de 4de stap in de winstberekening zonder voorwerp is geworden en het “saldo dat kan worden toegekend aan de Belgische soevereine Staat” naar evenredigheid tot 0 wordt herleid.

Hoewel de NBB sinds boekjaar 2016 geen seigneuriage-inkomsten of muntloon meer kan genereren en het winstsaldo in de zin van artikel 32, 4° herleid wordt tot nul, keert de Regentenraad sedertdien nog steeds een groot deel van de jaarwinsten van de NBB – en dit voor een samengesteld bedrag voor die 4 jaar van 1.091.635,00 EUR(!) - uit aan de Belgische soevereine Staat (zie supra) en dit zonder verantwoording.

De goedgekeurde winstverdeling door de Regentenraad vanaf de boekjaren 2016, is dan ook strijdig met artikel 32 van de Organieke wet en miskent de ratio legis ervan. Volgens diezelfde ratio legis, zou, onveranderd met ervoor, uitsluitend het surplus van de seigneuriage van de NBB kunnen worden toegekend aan de Soevereine Belgische Staat.

23. Hoewel de ratio legis van de wet duidelijk is, geeft de eerste rechter aan het begrip seigneuriage een uitlegging die er volledig strijdig mee is en schendt aldus artikel 32 van de Organieke wet.

De eerste rechter treedt volledig het standpunt van de NBB bij. In een poging om de volstrekt ongegronde en buitenmatige toedeling van het winstsaldo aan de Belgische Staat gedurende al die jaren te staven, verwijst de NBB – en dit voor het eerst in het kader van deze gerechtelijke procedure (!) – naar een gewijzigde invulling van het begrip seigneuriage dat zo ruim is dat zij betrekking heeft op het volledig monetair inkomen van NBB en dit zonder hiervoor enige verantwoording / rechtsgrondslag aan te halen.

In haar syntheseconclusies - waarop appellant als eisende partij in de procedure in eerste aanleg niet meer kon antwoorden – werkt ze uit dat “de wijze van geldcreatie en de monetaire beleidsinstrumenten onderhevig zijn aan een continue evolutie”, wat voor de Regentenraad het beweerde argument en de aanleiding zou zijn geweest om, zonder enige (voorafgaande) communicatie (zie infra), bij de vierde stap van het cascadesysteem van de winstbestemming het “4. Saldo van de jaarwinst” niet langer te beperken tot “de opbrengst van de rentegevende activa die de tegenpost uitmaken van de bankbiljettenomloop zonder rentevergoeding”, doch wel het uit te breiden tot “het netto-monetair inkomen” van de NBB, als basis voor haar berekeningen voor een verdeling van ‘de seigneuriage’ te nemen.

De NBB is aldus van oordeel dat haar Regentenraad autonoom (‘sui generis’) en zonder enige aanpassing door de wetgever, het initiatief kan nemen om de invulling van het begrip ‘de seigneuriage’, zoals de Wetgever dit in 2009 zelf nog maar had bepaald en verdedigd in een procedure voor het Grondwettelijk Hof, fundamenteel te wijzigen waardoor:

- Er onbetwistbaar werd geraakt aan wat “een altijd te respecteren fundamenteel onderscheid” zou zijn tussen de vergoedingen voor het verkregen emissie-monopolie en die voor het kapitaal welke werd ingebracht door de aandeelhouders,
- De bijzondere relatie “de Nationale Bank van België – de Belgische Soevereine Staat” fundamenteel werd gewijzigd en uitgebreid (maar waarbij men ongetwijfeld ook enige aandacht had moeten geven aan de sterk gewijzigde financiële risico’s, en tot welke relatie deze risico’s dan eveneens hadden moeten worden verlegd),
- Volledig ten nadele van het statutair bepaalde “gelijke aandeel in de jaarwinsten van de particuliere aandeelhouders” (de relatie de Nationale Bank van België – de aandeelhouders, waaronder de Belgische Staat voor 50%). De basis voor de berekening van hun winstaandeel werd aanzienlijk aangetast, eveneens werden de financiële risico’s niet verlegd naar de Belgische Soevereine Staat, alvast en minstens niet geïnventariseerd noch transparant gecommuniceerd.

De eerste rechter neemt deze argumentatie van de NBB klakkeloos en zonder substantiëring over.

Zoals hierboven genoegzaam aangetoond, Het begrip ‘seigneuriage’, en hoe die wordt verdiend, berekend en wordt verdeeld over alle NCB’s van het Europees Stelsel van Centrale Banken, behoort tot de uitsluitende bevoegdheden en werd op ondubbelzinnige wijze bepaald door de Europese Centrale Bank. Deze invulling komt niet toe aan de Regentenraad, noch aan de rechter.

Centrale bankreserves “ bestaan reeds langer dan de ECB, en dus zeker ook al eerder dan 2009, moment van de wetgevende ingreep. Bepaalde beweerde “evoluties in het monetair instrumentarium” die eventueel een wijziging van de inhoud zouden rechtvaardigen van zowel dit begrip ‘seigneuriage’ als van de basis om die te vergoeden seigneuriage’ te berekenen, zouden in alle gevallen een voorafgaandelijke tussenkomst vereisen vanwege de Wetgever. Uitsluitend de Belgische Wetgever is bevoegd om de berekeningsbasis van ‘de seigneuriage’ te wijzigen (en of uit te breiden naar het volledige monetaire inkomen), met als doel haar aandeel in deze ‘geëvolueerde seigneuriage’ te onttrekken aan de uitkeerbare jaarwinsten die de aandeelhouders toekomen.

Op heden bestaat voor dergelijke uitbreiding geen enkele wettelijke grondslag, zodat de beslissing van de eerste rechter elke grondslag mist en faalt naar recht.

24. Het ontbreekt niet alleen aan een wettelijke grondslag voor deze fundamentele wijziging van het begrip seigneuriage.

De aandeelhouders werden van deze fundamenteel gewijzigde invulling van het begrip ‘seigneuriage’ – *en dito* invulling van art. 32, 4° Organieke wet - op geen enkel ogenblik geïnformeerd: niet vooraf, en zelfs niet in antwoord op de talrijke vragen op de algemene vergaderingen of schriftelijk gesteld aan de Gouverneur en Regentenraad. Pas ter gelegenheid van de procedure voor de eerste rechter, kreeg appellant hiervan kennis. De NBB heeft dan ook duidelijk gehandeld in strijd met haar informatie- en transparantieplichting ten aanzien van haar beleggers, wat des te meer laakbaar is nu zij een beursgenoteerde onderneming is.

25. De eerste rechter had dienen vast te stellen dat appellant pas ter gelegenheid van deze gerechtelijke procedure op de hoogte werd gesteld van deze niet gesubstantieerde en fundamenteel gewijzigde invulling van het begrip seigneuriage en niet eerder. De rechtbank had minstens een schending van de regels inzake transparantie, zoals onder meer gewaarborgd door artikel 131 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie (VWEU), dienen vast te stellen²⁸, wat zij niet gedaan heeft.

²⁸ Artikel 131 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie (het VWEU), schrijft voor: “Iedere lidstaat draagt er zorg voor dat zijn nationale wetgeving, met inbegrip van de statuten van zijn nationale centrale bank, verenigbaar is met de

De situatie is des te meer prangend nu de Gouverneur van de NBB een verlies heeft aangekondigd van 8 miljard euro!!!. Zal de Belgische Staat dit dragen? Aandeelhouders die risico's moeten dragen verdienen ook de keerzijde van de medaille, de winst. Een uitzondering werd aanvaard voor de winsten die verband houden met de emissie van bankbiljetten. En terecht, want deze mag gebeyren door de NBB zonder kost, dus zonder risico. Deze ratio is afwezig voor alle andere monetaire inkomsten omdat deze in verband staan met activiteiten die wel risicovol zijn en waar wel een kost tegenover staat. Dit toont des te meer aan dat de ratio legis van artikel 32, 4° van de Organieke wet enkel de inkomsten uit seigneuriage betreft omdat het redelijk is om deze te laten toekomen aan de Belgische Staat. Dit geldt niet voor de andere monetaire inkomsten zodat de wetgever deze laatste geenszins op het oog had met de invoering van de wettelijke regel in 2009 zoals genoegzaam aangetoond...

Conclusie

26. In zover de *seigneuriage* uitsluitend kan bestaan uit een vergoeding van het 'muntloon', die sinds 2016, onbestaande is, kon de eerste rechter niet naar recht oordelen, dat er geen sprake is van rechtsmisbruik, bevoegdheidsafwending of enige andere inbreuk of overtreding van een rechtsregel door de Regentenraad bij de toekenning van een winstsaldo van 122,5 miljoen euro aan de Belgische Staat voor boekjaar 2021.

Anders dan wat zij deed, had de eerste rechter dienen te oordelen dat er bij uitkering van bovenmatige winsten aan de Belgische soevereine Staat onder de noemer van winstsaldo in de zin van artikel 32, 4° Organieke Wet duidelijk sprake is van bevoegdheidsafwending en misbruik van bevoegdheid/ recht door de Regentenraad. Bij correcte toepassing van artikel 32, 4° van de Organieke wet had de rechter dienen te oordelen dat voor de toekenning van voormeld bedrag aan de Belgische Staat geen enkele rechtvaardiging noch rechtsgrondslag bestaat, gezien de seigneuriage – die de bestaansreden vormt voor deze stap in de cascade - tot nul herleid was en geen recht op vergoeding te geven.

Door anders te beslissen en alsnog aan de Belgische soevereine Staat bovenmatige winsten uit te keren onder de noemer van winstsaldo in de zin van artikel 32, 4° Organieke Wet, terwijl hiervoor geen enkele rechtvaardiging noch rechtsgrondslag bestaat, is er duidelijk sprake van bevoegdheidsafwending en misbruik van bevoegdheid/ recht door de Regentenraad bij het nemen ervan. Deze beslissingen zijn duidelijk tot stand gekomen met miskenning van het redelijkheidsbeginsel, correct noch adequaat, disproportioneel, met miskenning van gelijkheid der aandeelhouders en op geen enkele wijze gemotiveerd.

Door als basis voor de berekening voor een verdeling van 'de seigneuriage', zich niet langer te beperken tot "de opbrengst van de rentegevende activa die de tegenpost uitmaken van de bankbiljettenomloop zonder rentevergoeding", doch wel het uit te breiden tot "het netto-monetair inkomen" van de NBB, miskent de eerste rechter de ratio legis van de wet en is haar beslissing aldus strijdig met artikel 32 van de Organieke wet.

27. De vordering tot aanstelling van een deskundige werd door de eerste rechter eveneens ten onrechte ongegrond verklaard (cf. bestreden vonnis, p. 18, nr. 29).

Nu de eerste rechter, in afwijking van voormelde gezaghebbende bronnen, in het verlengde van de redengeving van de NBB, van oordeel is dat alle netto-inkomsten uit wettelijke opdrachten van algemeen belang, in relatie moeten worden gebracht met een vergoeding ten voordele van de Belgische Staat, dient te worden herhaald dat dit niet door een tekst wordt ondersteund.

Verdragen en met de statuten van het ECSB en de ECB." Dit impliceert dat de jaarrekening een juiste en transparante weergave van de financiële en economische realiteit dient te geven op basis van de hiernavolgende Europeesrechtelijke regels.

Gezien het feit dat het enkel de Europese Centrale Bank is die bevoegd is om te bepalen wat het begrip 'de seigneurie' exact inhoudt, blijft het tegelijkertijd verwonderlijk en betreurenswaardig dat de eerste rechter het voorstel om zich te laten bijstaan door een onafhankelijke deskundige heeft geweigerd.

Het komt kennelijk aan de NBB toe om de massale transfers van haar Regentenraad te verantwoorden, dit bij de vaststelling van het ontbreken van enig motief. Een dergelijke verantwoording, voor zover financieel en technisch, zou kunnen worden verleend of getoetst door *een onafhankelijk deskundige*, die door de rechter wordt aangesteld. Dit bij voorkeur in het buitenland, gelet op de gewenste neutraliteit en afwezigheid van welke verbinding dan ook met de NBB.

De schijn van recht tegen de Bank is voldoende groot, om een dergelijke expertise te bevelen, hetzij op verzoek van concludante, hetzij ambtshalve. Dit telkens evenwel met dien verstande dat de expertisekosten dienen geprovisioneerd te worden door de NBB. Dit gelet op de waarschijnlijke omvang van de werkzaamheden, de verhouding van de financiële situering tussen partijen, en de schijn van recht, die door de hoegrootheid van de bedragen enerzijds en de afwezigheid van enige motivering door de Bank anderzijds lastens haar kan worden weerhouden.

28. Hetzelfde geldt voor de beslissing tot ongegrondverklaring van de aanstelling van een mandataris ad hoc en het opleggen van een dwangsom (cf. bestreden vonnis, p. 18, nr. 29).

De gevraagde beslissing zal in principe uitvoerbaar zijn, en dient dan ook in realiteit hetzelfde lot te kunnen ondergaan. De houding van geïntimeerde kan verre van constructief genoemd worden, daarentegen, hoogst defensief, waarbij de hoogste waarden, in het bijzonder gelijkheid, transparantie, en het motiveringsbeginsel worden miskend. De goede trouw en medewerkingsbereidheid kunnen dan ook niet worden voorondersteld. Een begeleid verloop van de rechtzetting via een mandataris *ad hoc*, wiens opdrachten desgevallend later kunnen worden uitgebreid, en die *ipso facto* tegensprekelijk opereert, en daarenboven het vertrouwen van de rechtbank heeft en onder haar controle werkt, is dan ook aan de orde. Dezelfde verantwoording geldt voor de dwangsom, die het logisch gevolg is van een bevel tot handelen dat niet op andere wijze afdwingbaar is.

**OM DEZE REDENEN
BEHAGE HET HET HOF**

- Het door middel van huidig verzoekschrift ingesteld hoger beroep van appellant ontvankelijk en gegrond te verklaren;
- Dienvolgens het bestreden vonnis d.d. 11 oktober 2023 van de Nederlandstalige ondernemingsrechtbank Brussel in de zaak aldaar gekend onder rolnummer A/22/01759 teniet te doen, voor zover daarin:
 - o De eerste rechter oordeelt dat de vorderingen van appellant onontvankelijk zijn voor wat de nietigverklaring betreft van de besluiten van de Regentenraad van 27 maart 2019, 25 maart 2020 en 31 maart 2021;
 - o De eerste rechter oordeelt dat de vordering van appellant tot nietigverklaring van het besluit van de Regentenraad van 30 maart 2022 ongegrond is;
 - o De eerste rechter oordeelt dat de overige vorderingen van appellant ongegrond zijn meer in het bijzonder:
 - De NBB te bevelen, voor 2 maanden na betekening, tot invordering lastens de Belgische Staat en activering van een gerechtelijke procedure over te gaan met betrekking tot de winsten toegekend aan de Belgische Staat in toepassing van artikel 32, 4° van de Organieke Wet over de boekjaren 2018, 2019, 2020 en 2021 ten bedrage van **873.308.000,00** euro, op straffe van een dwangsom van 100.000,00 euro per maand vertraging, ingaande 45 dagen na betekening van het tussen te komen vonnis;
 - Te zeggen voor recht dat een mandataris *ad hoc*, door Uw Rechtbank hiertoe zal worden aangesteld, met volgende opdracht: "Op te volgen of de Nationale Bank van België overgaat tot invordering lastens de Belgische Staat en activering van de procedure m.b.t. de winsten, zoals hoger benoemd. De mandataris te machtigen de betreffende werkzaamheden te volgen, terzake te rapporteren op verzoek van de meest gelede partij, vragen te beantwoorden, en met machtiging zelf tot de procedure over te gaan namens geïntimeerde voor zover deze in gebreke is het nodige te doen binnen de gestelde termijn"
 - In ondergeschikte orde, een deskundige aan te stellen met een ambtshalve te bepalen opdracht of met deze, gesuggereerd, zoals hierna:
 1. De winstverdeling bij de NBB te onderzoeken m.b.t. de jaargangen 2018, 2019, 2020 en 2021, en in het bijzonder kennis te nemen van de evolutie van de seigneuriage inkomsten enerzijds en ondergeschikt de substantiëring van mogelijke andere dienstverlening, toegevoegd aan de opdracht van de bank, en van aard om winsten te genereren, na inhouding van de kosten van de NBB.
 2. Te antwoorden op nuttige vragen van partijen. Zijn advies te geven over het gegeven welke winstverdeling hijzelf als redelijk kan beschouwen, hierbij rekeninghoudende met de wet, haar voorbereidende werken en huidig vonnis.
- Appellant te veroordelen tot de gerechtskosten.

– En opnieuw rechtdoende,

- De vordering van appellant toelaatbaar, ontvankelijk en gegrond te verklaren en dienvolgens:
- De nietigheid, minstens de partiële nietigheid, vast te stellen van de besluiten van de Regentenraad van de Nationale Bank van België van 27 maart 2019, 25 maart 2020, 31 maart 2021 en 30 maart 2022 tot goedkeuring van de jaarrekening en de regeling van de winstverdeling voor de boekjaren 2018, 2019, 2020 en 2021;
- Conform artikel 2:47, § 2 WVV de neerlegging en de publicatie van het uittreksel van het tussen te komen vonnis te bevelen en bij in gebreke blijven van de Nationale Bank van België, verzoeker te machtigen om op kosten van deze laatste, de neerlegging en publicatie te verzorgen;
- De NBB te bevelen, voor 2 maanden na betekening, tot invordering lastens de Belgische Staat en activering van een gerechtelijke procedure over te gaan met betrekking tot de winsten toegekend aan de Belgische Staat in toepassing van artikel 32, 4° van de Organieke Wet over de boekjaren 2018, 2019, 2020 en 2021 ten bedrage van **873.308.000,00** euro, op straffe van een dwangsom van 100.000,00 euro per maand vertraging, ingaande 45 dagen na betekening van het tussen te komen vonnis;
- Te zeggen voor recht dat een mandataris *ad hoc*, door Uw Rechtbank hiertoe zal worden aangesteld, met volgende opdracht: “Op te volgen of de Nationale Bank van België overgaat tot invordering lastens de Belgische Staat en activering van de procedure m.b.t. de winsten, zoals hoger benoemd. De mandataris te machtigen de betreffende werkzaamheden te volgen, terzake te rapporteren op verzoek van de meest gelede partij, vragen te beantwoorden, en met machtiging zelf tot de procedure over te gaan namens geïntimeerde voor zover deze in gebreke is het nodige te doen binnen de gestelde termijn”;
- In ondergeschikte orde, een deskundige aan te stellen met een ambtshalve te bepalen opdracht of met deze, gesuggereerd, zoals hierna:
 - De winstverdeling bij de NBB te onderzoeken m.b.t. de jaargangen 2018, 2019, 2020 en 2021, en in het bijzonder kennis te nemen van de evolutie van de seigneuriage inkomsten enerzijds en ondergeschikt de substantiëring van mogelijke andere dienstverlening, toegevoegd aan de opdracht van de bank, en van aard om winsten te genereren, na inhouding van de kosten van geïntimeerde.
 - Te antwoorden op nuttige vragen van partijen. Zijn advies te geven over het gegeven welke winstverdeling hijzelf als redelijk kan beschouwen, hierbij rekening houdende met de wet, haar voorbereidende werken en huidig vonnis.
 - De deskundige te machtigen om, zo nodig, beroep te doen op een deskundige met een andere specialisatie, indien nodig. Zich voor het overige te schikken naar de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek, behoudens andersluidend akkoord tussen partijen.
 - Te zeggen voor recht dat de provisionering van de deskundige zal geschieden door de NBB.
- In ieder geval, de NBB te veroordelen tot de gerechtskosten van beide instanties, met inbegrip van de rolrechten hoger beroep en de rechtsplegingsvergoedingen te betalen

door de geïntimeerde aan appellant, voorlopig begroot op het basisbedrag van 1.800 EURO.

Hasselt, 16 november 2023

Voor appellant,

Zijn raadslieden,

Erik Monard

Kim Swerts

INVENTARIS DER STUKKEN

In de zaak:

Jaak Van Der Gucht
tegen
Nationale Bank van België

Hof van Beroep Brussel

Rolnummer: _____

voor:

Jaak Van Der Gucht
Meesters Erik Monard en Kim Swerts

1. Bewijs van hoedanigheid van aandeelhouder van de NBB van verzoeker.
2. Bijdrage van de NBB getiteld "Financiële onafhankelijkheid en opdrachten van algemeen belang" - webpagina NBB, www.nbb.be/nl/faq.
3. Ondernemingsverslag van de Nationale Bank van België d.d. 17 april 2019.
4. Ondernemingsverslag van de Nationale Bank van België d.d. 15 april 2020.
5. Ondernemingsverslag van de Nationale Bank van België d.d. 16 april 2021.
6. Ondernemingsverslag van de Nationale Bank van België d.d. 13 april 2022.
7. Arrest van het Grondwettelijk Hof van 23 juni 2010, nr. 74/201.
8. Arrest van de Raad van State van 20 december 2021, nr. 252.483, Van der Gucht.
9. Arrest van de Raad van State van 21 december 2021, nr. 252.492, Van Der Gucht.
10. Ondernemingsverslag van de Nationale Bank van België van 2009.
11. Memorie van de Ministerraad m.b.t. het beroep tot nietigverklaring ingesteld door de CVBA Deminor en anderen (waaronder verzoeker) van de wet van 3 april 2009 voor het Grondwettelijk Hof (rolnummer 4789).
12. Jaarverslag van de Europese Centrale Bank van 2017 (pagina A.58).
13. Advies RvS nr. 45.575/2 van 22 december 2008 bij het wetsontwerp tot wijziging van de financiële bepalingen van de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België, *Parl. St.* Kamer 2008-09, nr. 1793/001, 16.
14. Memorie van Toelichting bij het wetsontwerp tot wijziging van de financiële bepalingen

van de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België, *Parl.St.* Kamer 2008-09, nr. 1793/001.

Bijkomende rechtspraak en rechtsleer

***Rechtspraak**

- a. RvS 2 oktober 1990, nr. 35.619, *RW* 1991-92, 20.

***Rechtsleer**

- b. W. WILMS, *Dagvaarding en verjaring (artikel 2244 e.v. B.W.)*, Antwerpen, Maklu, 1990, 73, nr. 17.
- c. M. SOMERS, "De stuiting van de verjaring door dagvaarding (voor een onbevoegde rechter): een stand van zaken" (noot onder Cass. 13 oktober 2011 en Antwerpen 29 maart 2010), *RABG* 2012/15, (1039) 1042, nr. 6.
- d. S. VAN HAUTE en H. JANSEN, "Nietigheid van besluiten van organen, van besluiten van de algemene vergadering van obligatiehouders en van stemmen" in H. BRAECKMANS (ed.), *De NV in de praktijk*, Mechelen, Wolters Kluwer Belgium, 2019, 1-2.
- e. I. BEELEN, F. GHEERAERT en O. RYDE, "Het Hof van Cassatie bij het begin van een nieuwe eeuw: een terugblik en vooruitzichten. Interview met Pierre Marchal", *Jura Falconis* 2000-01, 129.